

ŞİRİNOĞLU AİLESİYLE BİR AKŞAM

Fatima DEVRİŞEVA

Gönül ister ki sevdiklerin hep yanında olsun, ayrılmazsın senden. Ama hayatta bu mümkün mü hiç düşündünüz mü? Antalya'ya yerleştiğimden bu yana tam beş sene geçti. Arkada kalan koca hayat, üniversite yılları, dostlar, sevdiğim kişiler... Göz görmezse kalp unuttur derler... Ben hiçbir zaman bu söze inanmazdım. Eğer gerçekten seviyorsan, samimiyetin yüreğindeyse onu hiçbir şey silemez, unutturamaz insana. Geçmiş gelir bulur seni, aniden çalan telefondaki o ses, bir ince çubukla karıncaların yuvasını karıştırıyor gibi karıştırır hatıralarını; ta derinlere sakladığın hatıraları en üste çıkarır ve yeniden yaşatır... Ve nasıl mutlu olur insan, havalara uçabilecek kadar güçlü hissederek kendini, sanki kanatları varmışçasına.

Hayatımda her zaman geçmişten gelen sesler olur. Her defasında tekrar yaşarım o mutluluğu, o sevinci... En yakın hatırlayabileceğim iki anım var böyle, telefonumla beraber kalbimi çaldıran.

Sizinle paylaşmak istediğim Makbule Baci Bayramova ve sonra da Bekir dede ile Toloş Hanım. Sırayla Antalya'ya gelip kapımı çalmışlardı, son görüşmemizden altı sene geçmesine rağmen unutmamışlardı beni. Nasıl ki ben onları yüreğimde taşıyordum öyle de onlar beni yaşatmışlardı hatıralarında. Önlerine gelen her fırsatı değerlendirip görüşürlerdi benimle. Bunun için onlara teşekkür edeceğim ama isterse niz her şeyi sırayla anlatayım.

Sene 2005. Bu sene benim için çok anlamlı ve diğer yıllara nazaran çok daha dolu ve önemliydi. Kaç yeni insan tanıdım, kaç hayata, kadere tanık oldum, kaç insanla beraber ağladım, beraber güldüm; kaç hayatı ölümsüzleştirdim, kaç insanı kalplerde yaşattım... Zaman geçtikçe bunları daha da iyi anlar insan. Bugün fizikî anlamda aramızda olmayan ama manevî olarak sonsuza dek bizimle olacak nice insan gördüm. Kimse hatırlamayıp yaşatmasa da ben asla unutmayacağım onları. O ihtiyaç çehreler gülümsediğinde yüzdeki hayat çizgilerini unutmak mümkün değil.

Günün birinde unutulmamayı hak eden bir ailenin kapısında idim. Bekir Şirinoğlu Bayramovlar bana kucak açmıştı.

Kaç sene geçerse geçsin, sanki dünmüş gibi hatırlıyorum bütün ayrıntıları. Beni karşılamak için evden

F. Devrişeva, Bekir Şirinoğlu ve Toloş Hanım - 2005.

sokağa çıkmıştı kocaman aile... Beni kucaklayan Bekir dede, yanaklarımdan öpen Toloş nene. Etrafta çocukları, torunları... İşte o günden hatıra olarak kalan fotoğraf. Gönülleri açık, berrak pınar suyu gibi insanlar.

Hemen kurulan sofraya, akşam yemeğine davet. Bırakın yemeğin adını, tadını dahi hatırlıyorum, damağımdadır. Pişirilmiş makarna üzerine serpilmiş beyaz peynirle yağda kızarmış soğan. İki koca siniyle sofranın ortasına konulmuştu. Etrafta güler yüzler, sohbet ve kahkahalar... Bekir dede beni hemen sofranın başucuna almıştı, 'Kızımcan senin yerin orasıdır' diye. Fırsattan yararlanarak iki ihtiyarın ortasına geçivermişim hemencik, etrafımı onlarla sarmışım. Duayla başlayan yemek, duayla bitmişti. Çaylar gelmeden anlattırmışım ihtiyarlara hayatlarını, geçmişlerini.

"Ben, Bayramov Bekir Şirinoğlu. 1934 yılı Gobiyet köyünde Aspinza rayonunda doğmuşum. Babamın adı Şirin İbragimoğlu, anam Selvi, Varnetli. Biz bir baci iki qardaşidux. Bacım Sarigül, qardaşım Eleddin."

Söyledikleri her kelime mirasımızdır diye konuşturdüğüm büyüklerimizin her sözünü avcı misali yalamaya çalışıyordum. Bir daha böyle fırsat ele geçermi... Tanıdığım, oturup sohbet ettiğim nece ihtiyarlar artık bizimle değiller...

"Kafkas'da Gobiyet'te baxcamız da varidi, tallamız da varidi. İki yerde talla varidi iki yerde de baxcamız. Taxıl ekiyerdux. Xarmanda qariler eliyen dögiyerdiler... Ambarlara tolduriyerdiler... Qarilerin işi çox idi. Mal saxlayıp sağiyerdiler, tallada da biçinde, ekinde idara yığiduriyerdiler..."

Sohbete Toloş nene de katılıyor:

*“Ey yaşiyerdux orada, şenniginen barabar, kav-
ğasız. Ama gel ki sürdiler bizi yurdumuzdan, bir
qurşuninen qaç bin insan öldürdiler...”*

Konuştüğümüz ne olursa olsun dolanıp sürgü-
ne getirirlerdi sözlerini ihtiyarlar. Çok sormak iste-
diğim ama aynı anda da nefret ettiğim bir kısım ol-
muştu benim için artık. Neden soranlar olursa: göz-
yaşlarını tutamayan, kurumuş titrek elleriyle onla-
rı gizli gizli silen bir ihtiyarı düşünün... Bu tabloyu
her gördüğümde küçülmüş o omuzlarına sarılmak
ve acılarını hafifletmek isterdim. Özür dilerdim ken-
dilerinden, sormaya mecbur olduğumu söyledim.
Yanaklarından akan gözyaşı ve benim bu sözler-
den sonraki gülen gözler var ya, unutulmayanlar-
dandır. Sürgünü çok iyi hatırlayan Bekir dede ile To-
loş nene birbirini tamamlayarak anlatıyorlardı kendi
acılarını: *“Ele günler gördux ki Allahutaala kimseye
göstermesin. Diri diri derimizi soymuşdiler...”*

Ama gel gör ki hayat devam ediyor... Ve sürgü-
ne uğrayan, sürgünü yaşayan Ahıska halkı çocuk
yıllarında edinmişti hayat tecrübesini. O kadar acı-
ya dayanan millet oldu ki yıkılmadı, ayakta kaldı.

Kazakistan çöllerine dağılan Bekir dedenin aile-
si olmayacak zorluklardan geçti, akıl almaz mace-
ralar yaşadı. Kazakların evlerine yerleştirildi, on iki
sene sıkı polis rejimin altında kaldı.

*“Ordan gelen bizim ixdiyarlar ömürleri geçdi,
çoş ağıladılar, sızladılar. Çoğı de veten deyip der-
dinden eriyip getdiler. Veteni bıraxmağ gelmax çoş
çetin meseledür. Varı qalii, dövleti qaldı, yeri yuvası
qaldı. Bizim milletin çoğı o dertten öldi. Veten de-
yip vetene ulaşamadılar...”*

Kazakistan'da Almatı vilâyetine yerleşen Bekir
dede ile ailesinin hayatı buralarda geçmişti: *“Ora-
da ikinci kılasa gediyyerdim. Azerbaycan dilinde oxı-
yerdux.”* diyor. Küçük yaştan itibaren büyüklerin
yanında çalışmaya başlamıştı. Babası Şirin dedey-
le beraber Sovyet döneminde yaygın olan kolhoz
ve sovhozların tarlalarında geçmişti hayatı.

Bugün Bekir dede ile Toloş nene altı çocuk sa-
hibidirler: Amina, Fatima, Makbule, Bayram, Na-
zira, Raşid. Şu an on bir torun ve üç tane torun-
ların çocukları var. Kalabalık ve mutlular... Halen
Kazakistan'da Jandosov köyünde yaşamaktadırlar.
Hayatlarından memnunnlar... Ama gel gör ki anayurt
hasreti hiç bitmiyor. Ahıska kelimesi unutulmuyor.
'Doğduğunuz topraklara dönmek ister miydiniz?'

şeklindeki soruma: *“Gederux!”* diye cevap veriyor.
*“Nasil ki getürdi ele de götürseler tabi ki gederux!
Gederim!”* diyor Bekir dede. *“Çünkü vetendür. Ve-
tenden adam vazgeçmesi olmaz. Vetenimdür, ge-
derim. Orası da olmasa, bizim şennik aşındı veteni-
miz Türkiye'ye gediyyerler, yerleşiyerler.”*

Toloş nene ekliyor:

*“Biz de belki Allah'tan şefaatt olur, bir sahabımız
olur da bizi veten sahabi eder. Dilegimiz de, umu-
dumuz da, gece gündüz hep dilek ediyerux ki biz-
de veten sahabi olax...”*

Hava artık iyice kararmıştı. Ayrılmak istemiyor-
dum aralarından, o samimi ortamdan. Bu satırla-
rı yazarken bir telefon geldi bana. Derler ya kalp
kalbe karşıdır, hakikaten öyle bir şey var. Ekrana
bakınca tüylerim diken diken oldu. Arayan kızları
Makbule Baci Bayramova idi. Gözlerime inanama-
dım. Hani tesadüf olur da ama bu kadar mı? Bu ka-
dar da olmaz dedim kendi kendime ve telefonu aç-
tım. Kendisi Bursa'da, hastanedeymiş. Altı saatlik
ağır bir bacak ameliyatı için gelmiş Türkiye'ye. Be-
kir dede ile Toloş nenenin selâmını söylemek için
açmış telefonu. Biraz sohbet ettik... Her defasın-
da bana selâm yollayan, melek büyüklerime, Be-
kir dedeyle Toloş neneme teşekkür edip ellerinden
öptüğümü ilettim ben de. Makbule Bacıma da bu-
radan acil şifalar dilerim. Allah bir an önce sağlığı-
na kavuştursun kendisini.

Hayat bu işte. Güzel sürprizlerle doludur. Bu gü-
zel insanları size anlatmaya çalıştığım bir anda on-
lardan haber alıyorum... Yaşanacak bir duygu bu,
anlatılamaz. Hayatınız daim böyle güzel sürprizler-
de dolu olsun; yüzünüz hep gülsün...

Bekir, babası Şirin'le çilek tarlasında - 1963.